

Politikk

Byks i EU-støtte tross krisen

Flere enn noensinne støtter EU-medlemskapet i Finland – andelen EU-positive har økt fra 37 til 57 prosent på ett år. En åpnere EU-debatt tvinger folk til å ta stilling, og da havner mange på ja, mener statsviter.

Svingningen i den finske EU-opinionen er stor - nesten forbløffende stor. I løpet av ett år har andelen som sier seg positive til EU-medlemskapet økt fra 37 til 55 prosent. Andelen negative har falt fra 30 til 20 prosent, viser en undersøkelse fra næringslivets tankesmie EVA (se figur). Dette er den høyeste ja-andelen siden målingene startet i 1996. Og den kommer i en periode hvor eurolandet Finland har vært dypt involvert i de fortvilede forsøkene på å løse krisen i valutaunionen - foreløpig uten entydig suksess.

Hva ligger bak? Etter valgskredet for Sannfinnene i april i fjor fryktet mange av EU-partnerne et stadig mer EU-skeptisk Finland. Men det som først og fremst har skjedd er at en åpnere EU-debatt i Finland og tydeligere forskjeller mellom partiene har presset frem en stilling-taken blant folk flest, mener professor i statsvitenskap **Lauri Karvonen** ved Åbo Akademi.

Tvunget frem EU-debatt

– Det var tidligere lett å være litt laidback og ikke ha noe klart syn på EU. Men nå har populistenes fremmarsj og deres politiske fremgang tvunget folk til å velge side. Konklusjonen for veldig mange finner har blitt at «ja, EU har mangler, men populistene tror jeg i hvert fall ikke på», sier Karvonen til Mandag Morgen.

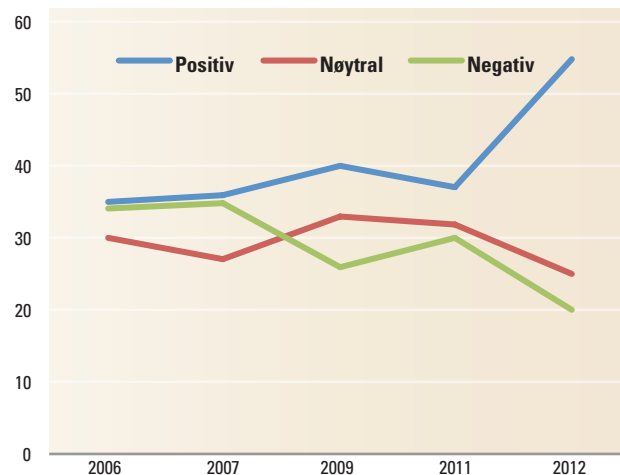
Dermed er opinionsendringen mest en refleksjon av en forsterket polarisering i finsk innenrikspolitikk. Opposisjonen utgjøres ved siden av Sannfinnene av Centerpartiet, som etter valget er blitt klart mer EU-kritisk enn før, ifølge Karvonen.

Karvonen og andre analytikere Mandag Morgen snakket med i fjor pekte på at Sannfinnes suksess kunne være sunt for Finlands demokrati (se Ukebrevet nr. 22, 2011). Siden landet trådte inn i unionen hadde EU-saker som regel blitt behandlet etter en konsensusmodell med lite offentlig debatt. Dette har Sannfinnene endret på.

– Vi har hatt mange år med brede regjeringskoalisjoner der en stor del av opposisjonen bare ventet på å bli sluppet inn i regjering igjen. EU var et område man

Ja-mirakel?

Holdning til Finlands medlemskap i EU, i prosent.

Aldri før har flere finner støttet medlemskapet i EU. For holdningen til euroen er tendensen den samme. Andelen som vil forlate EU er på et historisk lavmål. Undersøkelsen er utført i januar 2012 med et internettpanel. Feilmarginen er 2-3 prosent i hver retning.

Kilde: EVA.fi

ikke ville profilere seg på. Man ville ikke skape for store motsetninger mellom partiene, ettersom alle partier kunne sitte i neste regjering. Men nå har vi et ganske stort opposisjonsparti som står utenfor det vanlige, politiske etablissementet, og de tvinger frem en tydelig EU-debatt, sier Karvonen.

Økningen i støtte til EU har trolig også med Sannfinnes opptreden etter valget å gjøre. Partiets representanter leverer skandaløse utspill omtrent hver eneste uke, bemerker Karvonen. Samtidig har regjeringen, og særlig statsminister **Jyrki Katainen**, investert tid og krefter i å argumentere for sin EU-politikk i offentligheten.

Selv om EVAs undersøkelse viser styrket EU-støtte langs mange dimensjoner, er ikke bildet entydig. På spørsmål om de er blitt mer positive eller negative til EU de siste årene, svarer så mange som 44 prosent «mer negativ», 18 prosent sier «mer positiv», 37 prosent «ingen endring». Det kan også være et argument for at den økte EU-støtten særlig reflekterer endringene i innenrikspolitikken. ■

Mandag Morgen

Olav Anders Øvrebo

redaksjonen@mandagmorgen.no